

Siūloma disertacijos tematika Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų instituto Ekologijos ir aplinkotyros mokslo krypties (N012) doktorantūros programos priėmimui (2022-2026)

Disertacijos temos pavadinimas	Svetimkraščių <i>Brachyura</i> rūšių populiacijų biologija ir ekologinis vaidmuo pietrytinės Baltijos jūros priekrantės vandenyse ir mariose
Trumpas temos pristatymas	Šiuo metu yra žinomos šešios svetimkraštės krabų rūšys, kurios dėl žmogaus veiklos atplito į Baltijos jūrą (AquaNIS, 2022). Trys iš šių rūšių toleruoja žemą vandens druskingumą ir net geba apsigyventi gėlavandeniuose vandenyse: kiniškas gauruotažnyplis krabas (<i>Eriocheir sinensis</i>), dumblinis krabas (<i>Rhithropanopeus harrisi</i>), pietryčių Baltijoje aptinkamas jau kelis dešimtmečius bei neseniai atplitęs japoniškas gauruotažnyplis krabas (<i>Eriocheir japonica</i>), rastas prieš kelis metus Lenkijos ir Vokietijos Baltijos vandenyse (Hayer et al., 2019). Evoliuciniu požiūriu, rytų Baltijos jūroje aktyvių bentosinių plėšrūnų - bestuburių nebuvo, ir jų vaidmuo priekrantės ekosistemose vis dar yra neaiškus, nepaisant kai kurių tyrimų pastaraisiais metais (Fowler et al., 2013). Šios rūšys paprastai yra r-strategės, greitai ir staigiai besidauginančios, o vėliau taip pat staigiai beveik išnykstančios, bet jų populiacijų dinamika taip pat išlieka nežinoma. Taip pat neištirta ir jų reprodukcinė strategija mažo druskingumo vandenyse rytinėje Baltijos jūroje. Darbo tikslas - iširti svetimkraščių krabų populiacijų biologiją pietrytinės Baltijos jūros priekrantės vandenyse ir mariose bei įvertinti rūšių vaidmenį užimtose ekosistemose procesuose. Tiriama problema yra įvairialypė ir gali apimti daug aspektų: nuo ekofiziologijos, aplinkos veiksnių tolerancijos ir elgsenos eksperimentų iki skrandžio turinio, stabilųjų izotopų, biocheminių ir eDNR analizių. Visi šie metodai yra gerai išvystyti Jūros tyrimų institute. Siūloma tyrimo tema palieka pakankamai laisvės pasirinkti specifinį aspektą ir tyrimo dizainą doktorantūros studijų projekto plane.
Reikalavimai būsimam doktorantui	Būsimas studentas turi gerai išmanyti vandens ekologiją, ypač invazijų biologiją, būti kompetetingas laboratorinėse analizėse ir lauko tyrimuose. Stiprios anglų kalbos žinios yra būtinos (kitų kalbų žinojimas – privalumas).
Esamas įdirbis siūlomoje mokslo temoje	Doktorantūros studentas prisijungs prie mokslo grupės, turinčios ilgalaikės patirties vandens aplinkos ir biologinių invazijų tyrimuose, ir dalyvavusios tyrimų projektuose BALMAN, COMPLETE, COMPLETE PLUS, BIO-C3, VECTORS ir DEVOTES.
Temos aprūpinimas	Gali būti taikomas platus metodų spektras, atsižvelgiant į konkrečią užduotį ir darbo planą, nuo lauko tyrimų iki laboratorinių analizių ir aplinkos genetikos. Jūros tyrimų institutas turi išvystytą infrastruktūrą visoms šioms užduotims įvykdyti.
Temos vadovas	Prof. habil. dr. Sergej Olenin (sergej.olenin@ku.lt). Taip pat yra preliminarus sutarimas su keliais vadovaujančiais Baltijos jūros regiono mokslininkais dėl galimybės prisidėti prie šio darbo mokslinio konsultanto vaidmenyje.